

**NOTAT**

Direkte 38640157

Til: Forretningsudvalget

Dato: 19. juli 2024

## Indsatser iværksat efter knivstikkeri med henblik på at styrke sikkerheden i Region Hovedstadens Psykiatri

### 1. 'Her og nu'-tiltag

Efter hændelsen med et knivstikkeri i Psykiatrisk Center Amagers akutmodtagelse d. 16. juni 2024 har direktionen i Region Hovedstadens Psykiatri hurtigt iværksat en række initiativer, der skal styrke medarbejdernes sikkerhed og tryghed – særlig i akutmodtagelserne, men også mere generelt på centrene.

Da sikkerhedsproblemerne og personalets utryghed er ens for alle fem psykiatriske akutmodtagelser, besluttede psykiatridirektionen efter dialog med medarbejdere og ledere, at tiltagene – med undtagelse af afprøvningen af håndholdte metaldetektorer - skulle gælde i alle fem akutmodtagelser og til dels på Psykiatrisk Center Bornholm, og ikke kun på Psykiatrisk Center Amager.

De indsatser, der er igangsat, er:

- a) Sikkerhedsassistenter i akutmodtagelserne døgnet rundt
- b) 2:1 – deltagelse af to medarbejdere ved patientsamtaler i akutmodtagelserne
- c) Låsning af yderdøre aften og nat på alle centre
- d) Afprøvning af håndholdt metaldetektor på Psykiatrisk Center Amager

Indsatserne (bortset fra låsning af døre) indgår i Region Hovedstadens handleplan for en sikker og tryk psykiatri, der blev godkendt af Regionsrådet den 12. marts 2024. Indsatserne har et bredt sigte, hvor sikkerheden styrkes inden for alle tre dimensioner, der er beskrevet i handleplanen.

Indsatserne og deres finansiering på kort og lang sigt beskrives nedenfor.

### A. Sikkerhedsassistenter i akutmodtagelserne døgnet rundt

I forlængelse af drabet på en læge i sommeren 2023 etablerede Region Hovedstadens Psykiatri en uddannelse af sikkerhedsassistenter, så man kunne

være selvforsynende og sikre det rette kompetenceniveau frem for at skulle købe ydelserne af private vagtfirmaer. Sikkerhedsassistenterne, der typisk har en baggrund som vagter i private vagtfirmaer, fængselsbetjente, securitymedarbejdere i lufthavne og politibetjente gennemgår en intensiv uddannelse i konflikthåndtering og forståelse af patienterne (20 undervisningsdage efterfulgt af løbende vedligeholdelse af færdigheder). Aflønning sker i henhold til FOA-overenskomst.

Allerede fra den 21. juni 2024 har der været en sikkerhedsassistent til stede i akutmodtagelsen på Psykiatrisk Center Amager døgnet rundt. Dermed har det været muligt at igangsætte et forsøg med brug af håndholdte metaldetektorer dér.

Det er intentionen at udvide ordningen med sikkerhedsassistenter til de 4 øvrige akutmodtagelser og Psykiatrisk Center Bornholm så hurtigt som det kan lade sig gøre. Der er derfor igangsat rekruttering og uddannelse af yderligere sikkerhedsassistenter, som forventes at kunne være klar omkring oktober/november 2024.

Indtil da har Region Hovedstadens Psykiatri tilført centrene ressourcer til på anden vis at øge bemanningen i akutmodtagelserne med 1 person i døgndrift.

Forslag om ansættelse af sikkerhedsassistenter indgår i et af de 5 budgetforslag, som Social- og Psykiatriudvalget har prioriteret i budget 2025. I forslaget er udgiften estimeret lidt mindre, da der kun indgår dækning af de 5 akutmodtagelser (og ikke af Psykiatrisk Center Bornholm).

Døgndækning alle ugens dage kræver knap 8 årsværk. Tiltaget koster derfor ca. 2 mio. kr. pr. center for 2. halvår af 2024, svarende til 4 mio. kr. på årsbasis pr. center. Udgiften til 6 centre (incl. Psykiatrisk Center Bornholm) vil udgøre 12 mio. kr. for 2. halvår af 2024, svarende til 24 mio. kr. på årsbasis.

Udgiften på 12 mio. kr. finansieres på følgende vis i 2024:

- 5 mio. kr. bevilget af Forretningsudvalget på dets ekstraordinære møde d. 28. juni 2024
- 7 mio. kr. fra de 10-årsplansmidler, der blev udmøntet til regionerne medio 2024. Midlerne blev givet som helårsbevillinger, men på grund af det sene udmøntningstidspunkt kan Region Hovedstadens Psykiatri maksimalt nå at anvende 50% af de enkelte bevillinger i 2024. Disponeringen af disse midler til andre formål har derfor ingen personalemæssige konsekvenser, men vil begrænse det beløb, der er til rådighed for engangsudgifter i 2024 – fx til bygningsmæssige ændringer ud over det allerede aftalte.

Finansiering af udgiften på 24 mio. kr. årligt fra og med 2025 ligger ikke fast endnu. Der kan indgå følgende:

- Ændret anvendelse af dele af de 10-årsplansmidler, der blev udmøntet til regionerne medio 2024. Ændringerne vil være varige og vil få betydning for den planlagte brug af midlerne. Da der endnu ikke er ansat personale for de nye 10-årsplansmidler vil det ikke få ansættelses-mæssige konsekvenser.
- Mulig tilførsel af midler fra prioriteringspuljen i forbindelse med indgåelse af Regionsrådets budgetaftale for 2025
- Mulig andel af den udestående aftale om en ny national psykiatrisk akuttelefon og styrkelse af akutte psykiatriske behandlingstilbud under "Aftale om bedre psykiatri". Der er afsat 150 mio. kr. årligt på landsplan, og Region Hovedstadens andel af ressourcerne forventes at være ca. 35 mio. kr. i 2025 og 47 mio. kr. fra 2026. Der er fra ministeriets side endnu ikke formuleret noget om, hvad midlerne skal bruges til. Dog forventes knap 6 mio. kr. at skulle bruges til at sikre videreførelsen af Region Hovedstadens fællestelefon for akutmodtagelserne, og der er brug for 9-10 mio. kr. til at omdanne et åbent sengeafsnit til et intensivt sengeafsnit (mere personale) i Hillerød, så centeret får samme andel intensive senge som andre centre.

## **B. 2:1 - Deltagelse af to medarbejdere ved patientsamtaler i akutmodtagelserne**

For at øge sikkerheden og trygheden besluttede psykiatridirektionen umiddelbart efter knivoverfaldet, at der i alle 5 voksenpsykiatriske akutmodtagelser og i den børne- og ungdomspsykiatriske modtagelse i Glostrup fra den 21. juni 2024 skal være to medarbejdere til stede ved alle samtaler med patienter. Også her vurderede man, at det var nødvendigt, at beslutningen gjaldt alle akutmodtagelser, herunder også akutmodtagelsen i børne- og ungdomspsykiatrien, og ikke kun akutmodtagelsen på Psykiatrisk Center Amager.

Kravet om 2:1 gælder både modtagelse og indledende visitation af patienter og de efterfølgende udredende samtaler.

Når sikkerhedsassistenterne er ansat, kan de assistere plejepersonalet i modtagelse af nye patienter og afholdelse af de indledende samtaler, hvor man vurderer om patienten har et akut behandlingsbehov. Desuden skal de, hvis der indføres scannere i akutmodtagelserne, varetage denne funktion sammen med en fra plejepersonalet.

Sikkerhedsassistenterne kan derimod kun i meget begrænset omfang deltage i de længerevarende samtaler mellem patient og læge/psykolog, da det vil forhindre at de er tilgængelig ift. at tage imod nye patienter. Derfor kræver 2:1, at der er mere personale ansat i akutmodtagelserne. Da man ikke ved, hvornår på døgnet patienterne kommer, vil det umiddelbart kræve ét mere plejepersonale i døgndrift. I perioder i døgnet kan det dog være overkapacitet. Derfor foreslås det, at hvert af de 6 steder tilføres ressourcer til at øge bemanningen i

12 timer (fra formiddag til sen aften) hver dag. Det vil koste knap 2 mio. kr. på årsbasis pr. center. Samlet for alle 5 akutmodtagelser og børne- og ungdomspsykiatrien vil udgiften være ca. 12 mio. kr. På Bornholm vil sikkerhedsassistenten, når en sådan er ansat, deltage i de samtaler som lægen fra Psykiatrisk Center Bornholm har med patienter på Bornholms Hospital.

Denne indsats vil potentielt kunne finansieres på samme måde som sikkerhedsassistenterne. Indtil der er fundet finansiering, vil det nye krav om 2:1 medføre, at nogle patienterne venter længere tid i akutmodtagelserne.

### **C. Låsning af døre**

Et tredje tiltag, der dækker alle psykiatriske centre, er, at man fra og med den 21. juni 2024 har skullet låse alle yderdøre aften og nat alle ugens dage.

Da centrenes bygningsstruktur er meget forskellig og da der er besøgende og patienter på åbne afsnit, som skal kunne gå ind og ud af centeret, arbejdes der videre med, hvordan denne indsats bedst kan tilrettelægges.

For flere centre vil det kunne medføre, at der skal ansættes ekstra personale i aftenvagten. Desuden skal der skiftes låse på mange afsnit og opsættes videotelefoner ved indgange, som er fælles for flere afsnit.

### **D. Afprøvning af håndholdt metaldetektor**

Der er indkøbt to håndholdte metaldetektorer til akutmodtagelsen på Psykiatrisk Center Amager. Prisen for en håndholdt scanner/metaldetektor er 2.750 kr. Der har været dialog med Psykiatrisk Center Sankt Hans, der har erfaring med håndholdte metaldetektorer, ift. valg af model.

En af sikkerhedsassistenternes fremtidige opgaver i akutmodtagelserne kan blive at scanne besøgende med en håndholdt metaldetektor, som der pr. 1. juni i år er givet lovhjemmel til at anvende i akutmodtagelser.

Sikkerhedsassistenten håndterer den håndholdte metaldetektor med tilstedeværelse af en sundhedsfaglig medarbejder. Arbejdsgangen er ved at blive beskrevet, herunder også hvilke handlemuligheder der er, hvis en person, der henvender sig i en akutmodtagelse, ikke giver samtykke til at blive scannet eller hvis metaldetektoren bipper. Da der ikke umiddelbart er lovhjemmel til at kropsvisitere, ses der på muligheder for at opsættes taskeskabe med låse, som den besøgende kan lægge sine ejendele i inden vedkommende scannes med metaldetektor.

Da brugen af en håndholdt metaldetektor kræver, at den der scanner kommer tæt på den person, som scannes, er det væsentligt, at personalet er trænet i udføre handlingen på den mest skånsomme måde for den besøgende. Det er

også vigtigt, at den der scanner, ikke stiller sig selv i en unødigt sikkerhedsmæssig risiko.

Brugen af håndholdte metaldetektorer vil ikke blive udbredt til andre akutmodtagelser før der er erfaringer fra forsøget på Psykiatrisk Center Amager og før der er rekrutteret sikkerhedsassistenter til de øvrige akutmodtagelser.

Forretningsudvalget bad på sit ekstraordinære møde d. 28. juni 2024 om ved mødet i august at blive præsenteret for "...mulighed for samt økonomisk overslag på implementering af metaldetektorer på de øvrige psykiatriske akutmodtagelser samt matrikler i psykiatrien, hvor retspsykiatriske patienter har fast gang."

Med ansættelse af sikkerhedsassistenter i døgndrift i akutmodtagelserne vil de væsentligste implementeringsudgifter være afholdt. Ekstraudgifterne vil alene være indkøb af metaldetektorer.

Aktuelt er der over 1.000 patienter med en retslig foranstaltning i ambulant behandling. Af dem modtager ca. 200 behandling i de to retslige ambulatorier under Psykiatrisk Center Sct. Hans (Carl Nielsens Allé og Brøndbyøstervej), mens de øvrige ca. 800 er fordelt på et stort antal ambulatorier. Her tages der udgangspunkt i, at der spørges til de 2 ambulatorier, som i dag udelukkende behandler retslige patienter.

Da der skal være to medarbejdere til at gennemføre en scanning af en patient, vil der være behov for som minimum at være en ekstra medarbejder til stede i ambulatoriets åbningstid. Det vil kræve tilførsel af ca. 1,25 ekstra årsværk, svarende til ca. 600.000 kr. årligt, pr. ambulatorie.

Som det beskrives i bilaget vedr. "de lovgivningsmæssige rammer for visitation og scannere i psykiatrien og ønsker til lovændringer" ser Region Hovedstadens Psykiatri gerne, at lovgivningen ændres, så der bliver mulighed for at anvende krops-/karmscannere og bagagescannere i akutmodtagelser (og evt. ambulatorier) samt at kravet om, at der skal være mistanke for at scanne, bortfalder. De bedste kropsscannere, som også kan vise narkotika og genstande af andre materialer end metal, koster ca. 1,3 mio. kr. pr. stk. Der er reserveret midler til indkøb af en enkelt kropsscanner.

## **2. Øvrige tiltag**

Styrkelse af sikkerheden i akutmodtagelserne er en vigtig prioritering. Men personalet i sengeafsnittene står også tit med voldsomme patienter. Derfor er der også behov for at styrke sikkerheden dér. På længere sigt kan det bl.a. ske ved at samle sengeafsnittene på færre matrikler, så der er flere til at løbe til alarm. Et andet forslag, der aktuelt arbejdes med, er at samle patienter med særlig voldsrisiko på få afsnit, hvor man har et stærkere sikkerhedsmæssigt

set-up end almene afsnit, herunder bedre normering og træning af medarbejdere. Det vil give mulighed for en intensiveret og målrettet behandling, der også adresserer voldsrisikoen. Elementer til denne behandling vil kunne hentes fra Kriminalforsorgens programmer.

På den korte bane vil det være et godt skridt at udbrede ordningen med forebyggelsesinstruktører (som er én person pr. matrikel, som kan være dér, hvor der er optræk til konflikt mellem medarbejdere og patienter mhp at kunne forebygge at situationen udarter).

## E. Forebyggelsesinstruktører

I handleplanen for sikkerhed og tryghed indgik der en anbefaling om, at der skal ansættes forebyggelsesinstruktører på alle matrikler, hvor der er intensive sengeafsnit, i alle vagter bortset fra dagvagter på hverdage. Det blev samtidig nævnt, at denne anbefaling kun kan gennemføres ved tilførsel af ressourcer.

Der har i adskillige år været forebyggelsesinstruktører på 7 ud af 8 relevante matrikler (excl. Psykiatrisk Center Bornholm og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center). De fleste steder har der kun været ressourcer til at dække aftenvagterne. Med godkendelsen af handleplanen blev der afsat ressourcer til en aftenvagt på Frederiksberg-matriklen, og med udmøntningen af 10-årsplansmidlerne er der afsat ressourcer til nattevagter på 2 matrikler (Nordstjernevej og Hillerød).

Udgiften til at gennemføre en fuld implementering vil være ca. 7,2 mio. kr., der vil fordele sig som vist i tabellen nedenfor (hvor de blå felter markerer hvor der allerede er afsat ressourcer til forebyggelsesinstruktører). Hertil kommer 0,2 mio. kr. til øvrig drift.

**Tabel 1: Lønudgifter til at færdigimplementere ordning med forebyggelsesinstruktører**

|                         |                 | dag          | aften        | nat          |
|-------------------------|-----------------|--------------|--------------|--------------|
| Amager                  | Digevej         |              |              |              |
| Ballerup                | Maglevænget     | 0,460        |              |              |
| Glostrup                | Nordstjernevej  | 0,460        |              |              |
|                         | Brøndbyøstervej | 0,460        |              | 1,250        |
| København               | Bispebjerg      | 0,460        |              |              |
|                         | Gentofte        | 0,460        |              | 1,250        |
|                         | Frederiksberg   | 0,460        |              | 1,250        |
| Nordsjælland            | Hillerød        | 0,460        |              |              |
| <b>I alt (mio. kr.)</b> |                 | <b>3,220</b> | <b>0,000</b> | <b>3,750</b> |

Forslag om ansættelse af forebyggelsesinstruktører indgår også i et af de 5 forslag, som Social- og Psykiatriudvalget har prioriteret ift. budget 2025.

### 3. Udgifter

Udgifterne til de tiltag, der er nævnt ovenfor i afsnit 1 og 2, fremgår af tabel 2.

**Tabel 2: Årlige udgifter til nye sikkerhedstiltag**

| Mio. kr.                                                                                                       | Samlede helårsudgifter |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| a. Sikkerhedsassistenter 24/7 (6 centre)                                                                       | 24,0                   |
| b. 2:1 (to medarbejdere til alle patientsamtaler i akutmodtagelser) (6 centre x 12 timers opnormering pr. dag) | 12,0                   |
| c. Låste døre aften og nat                                                                                     | Ikke opgjort           |
| d. Scanning i 5 akutmodtagelser (udgift indeholdt i udgift til sikkerhedsassistenter ovenfor)                  | -                      |
| d. Scanning i 2 retspsykiatriske ambulatorier                                                                  | 1,2                    |
| e. Forebyggelsesinstruktører (udbredelse til de steder der mangler – excl. BUC og PC Bornholm)                 | 7,2                    |

Der er ikke medtaget potentielle udgifter til køb af krops-/karmscannere til akutmodtagelser, da det endnu ikke er lovligt at bruge dem dér. Udgiften pr. scanner er 1,3 mio. kr.

### 4. Status på bevillinger fra marts 2024

Regionsrådet godkendte den 12. marts 2024 handleplanen for sikkerhed og tryghed. Samtidig udmøntede man 3 bevillinger, der skal anvendes til at styrke sikkerheden i psykiatrien:

- En varig bevilling på 3,4 mio. kr. fra budget 2024 (3,0 mio. kr. fra 2025)
- En engangsbevilling på 15,5 mio. kr., som stammer fra 10-årsplansmidlerne (aftale om en bedre psykiatri)
- En engangsbevilling på 9 mio. kr., der skal anvendes til at forbedre alarmsystemerne i psykiatrien.

Forretningsudvalget bad på dets møde d. 28. juni om på augustmødet at blive orienteret om anvendelsen af midlerne. I tabel 3 ses det, hvordan regionsrådet i marts udmøntede de tre bevillinger og hvad der siden er iværksat.

**Tabel 3: Anvendelse af bevillinger fra marts 2024**

| Mio. kr.                                                                                        | Budget<br>éngangsud-<br>gifter 2024 | Budget<br>varige ud-<br>gifter | Kommentarer                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Bygningsgennemgang (incl. scannere)                                                             | 12,5                                |                                | <p>De scannere, det er tilladt at bruge i akutmodtagelser og ambulatorier, er håndholdte metaldetektorer, som koster under 3.000 kr. pr. stk. Den store udgift ifm. brug af scannere er personaleudgifterne, som vil være varige.</p> <p>En del af budgettet (1,3 mio. kr.) er reserveret til at kunne købe en kropsscanner (millimeterscanner), hvis det bliver lovligt at bruge disse i akutmodtagelser.</p> <p>Materiale til brug for bygningsgennemgangen er udarbejdet af Region Hovedstadens Psykiatri og Center for Ejendomme. Selve gennemgangen starter i august 2024 med akutmodtagelserne. På forhånd forventes 3-5 mio. kr. anvendt til ombygning af akutmodtagelsen på Psykiatrisk Center Amager.</p> |
| Alarmer                                                                                         | 9,0                                 |                                | <p>En omfattende gennemgang af alle centres alarmsystemer er igangsat. Det er besluttet at udskifte alarmsystemet på Psykiatrisk Center Ballerup. Alene udgifterne til det vil overstige det afsatte beløb med 4-6 mio. kr.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Sikkerhedsassistenter (forsøg)                                                                  | 3,0                                 |                                | <p>I forbindelse med flytningen af de særlige pladser til Brøndbyøstervej blev det besluttet at lave forsøg med sikkerhedsassistenter på den matrikel fra 1/6 2024. Forsøget løber året ud.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Forebyggelsesinstruktører                                                                       |                                     | 1,2                            | <p>Midlerne er tilført Psykiatrisk Center København med henblik på at ansætte forebyggelsesinstruktører, der kan dække aftenvagten alle ugens dage på Frederiksberg-matriklen.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Kursus i forebyggelse og håndtering af konflikter gøres obligatorisk for flere personalegrupper |                                     | 1,0                            | <p>Andre faggrupper end hidtil, herunder læger, skal fremadrettet deltage på det obligatoriske kursus i forebyggelse og håndtering af konflikter fra efteråret 2024.</p> <p>Lægesekretærers og servicepersonales kurser ændres og gøres obligatoriske fra efteråret.</p> <p>Antallet af kurser er allerede udvidet, så alle medarbejdergrupper kan komme hurtigt afsted på kurset.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                       |             |            |                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Systematisk vedligeholdelse af kompetencer i forebyggelse og håndtering af konflikter |             | 1,0        | Vedligeholdelsestræning er udvidet fra 6 til 12 timer. Vedligeholdelsestræning består nu af 4 faste moduler, der sikrer at relevant viden og teknik fra kurset "Forebyggelse og håndtering af konflikter" vedligeholdes. |
| Uddannelse af læger i vagtfunktioner                                                  |             | 0,1        | Cheflægekredsen drøfter indhold og form på deres møde i august.                                                                                                                                                          |
| Grundlæggende intro. til psykopatologi                                                |             | 0,1        | Kursus vil fra august indgå i kurset "Godt på vej", hvor deltagerkredsen er plejepersonale.                                                                                                                              |
| <b>I alt</b>                                                                          | <b>24,5</b> | <b>3,4</b> |                                                                                                                                                                                                                          |